

1 / SEP 2010

Justis- og politidepartementet
Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref: : 201004211

Vår ref: 10/2471-5/HRJ

Oslo, 07.09.2010

HØRING - ENDRINGER I UTLENDINGSFORSKRIFTEN - KONTROLL MED REISENDE SOM KOMMER FRA ELLER REISER TIL SVALBARD

1. GENERELT OM FORSLAGET

Vi viser til høringsbrev fra Justis- og politidepartementet av 30. juni 2010 (201004211-/JRS) med svarfrist den 10. september 2010.

Utlendingsdirektoratet støtter forslaget om en ny bestemmelse i utlendingsforskriften om kontroll med reisende som kommer fra eller reiser til Svalbard. Vi er enige med Justis- og politidepartementet i at inn – og utreisekontroll skal omfatte alle reisende mellom Svalbard og fastlandet, herunder nordmenn, personer som omfattes av EØS-avtalen eller EFTA- konvensjonen og tredjelandsborgere. Etter vår vurdering er forslaget et riktig skritt i retning av å oppfylle norske myndigheters ansvar i henhold til Schengenregelverket, som forplikter alle land i samarbeidet til å foreta kontroll av alle som passerer en Schengen – yttergrense. Vi viser også til at man i dag skal foreta innreisekontroll av utlendinger som reiser fra Svalbard til det norske fastlandet, da Svalbard ikke er en del av Schengenområdet.

For å tilfredsstille grenseforordningens krav til identitetskontroll må norske borgere fremvise pass eller nasjonalt identitetskort ved passering av Schengen-yttergrense. Vi sier oss enig med departementet i at det på prinsipielt grunnlag ikke er ønskelig å innføre passplikt for norske borgere som reiser innenfor norsk territorium. Vi mener at dette kan føre til tvil om Svalbards status og kan oppfattes som upraktisk og lite naturlig for nordmenn bosatt på Svalbard.

Da nasjonale identitetskort først forventes å være klare for utstedelse høsten 2011, slutter direktoratet seg til departementets forslag om en overgangsordning for norske borgere bør iverksettes før høsten 2011, for å ivareta våre forpliktelser i Schengen-samarbeidet og av hensyn til en forbedring av kontrollen.

Direktoratet har utover dette merknader av både generell og konkret karakter samt forslag til endring i departementets fremsatte forslag.

2. SPESIELT OM FORSLAGET TIL § 1-15.

Vi peker på at politiet har ansvaret for og bør gis kompetanse i spørsmål omhandlende grensekontrollen i Norge. Det er derfor mer naturlig at politidirektoratet gis myndighet til å dispensere fra denne grensekontrollbestemmelsen enn Utlendingsdirektoratet, jf. forslagets § 1-15, tredje ledd.

Etter overføringen av innvandringsporteføljen fra Arbeids- og inkluderings - departementet til Justis- og politidepartementet anser vi generelt justis- og politisektoren som rette vedkommende til å håndtere regelverket rundt grensekontroll. Dette innebærer også at vi mener at Utlendingsdirektoratets myndighet etter andre av forskriftens grensekontrollbestemmelser bør overføres til Politidirektoratet (forskriftens §§ 4-11 og 4-24, siste ledd).

Det foreslås i bestemmelsens annet ledd at nordmenn i overgangsperioden inntil nasjonalt identitetskort innføres, kan legitimere seg med annet godkjent identitetsdokument. Dette må minst inneholde navn, bilde og fødselsdato. Dette er nærmere presisert til å være bankkort, førerkort og Forsvarets identitetskort. Barn som reiser i følge med voksne kan identifiseres av medreisende passasjer.

Direktoratet er i utgangspunktet enig i at godkjent identitetsdokument kan anvendes av nordmenn til å autentisere rett person. Vi er imidlertid ikke enig med departementet i at krav til dokumentert identitet ved utstedelse av disse dokumentene ivaretar formålet med identitetskontroll.

Det vises til at norsk førerkort og bankkort ikke gir noen garanti for at vedkommende er norsk statsborger. Bestemmelsen kan medføre at tredjelandborgere ved å vise førerkort eller bankkort vil påstå at de er norske borgere.

Det vises videre til at innehavere av norsk førerkort og bankkort som hovedregel vil ha lovlig opphold i Norge. Samtidig kan et norsk bankkort fortsatt være gyldig etter at en asylsøker har fått avslag og blitt nektet opphold i landet.

Vi foreslår derfor at det i overgangsperioden legges opp til en ordning der det ved tvil om at innehaver av førerkort og bankkort ikke er norsk, skal foretas søk i Folkeregisteret for å kontrollere at personen er norsk borger. Vi foreslår også at tilsvarende søk i Folkeregistret bør gjøres hvis det er tvil om identifiseringen av en mindreårig.

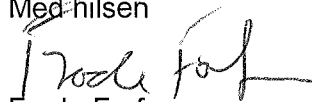
3. TILLEGGSBEMERKNINGER

I forbindelse med grensekontroll til og fra Svalbard vil spørsmålet om bortvisning være en aktuell problemstilling. Høringen tar ikke opp spørsmålet om hvorvidt et bortvisningsvedtak vil innebære bortvisning tilbake til Svalbard (Norge) eller ut av "Schengenområdet". Problemstillingen er spesiell da Svalbard ikke er med i Schengen og en effektuering til Svalbard for såvidt vil være ut av Schengen.

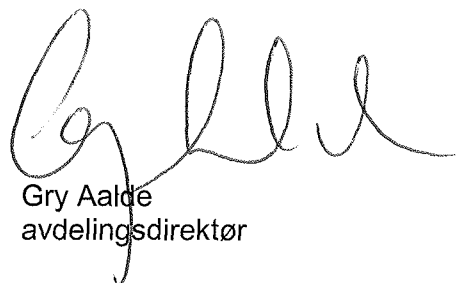
Direktoratet kan i den forbindelse nevne at vi i slike saker foretar en individuell og konkret vurdering i forhold til om bortvisning av utlendingen skjer til Svalbard eller til hjemlandet.

Vi viser for ordenens skyld til at det er egen forskrift om bort - og utvisning fra Svalbard som Sysselmannen håndhever, jf. *Forskrift om bortvisning og utvisning av personer fra Svalbard 03.02.995 nr 96 §§ 1 og 2.*

Med hilsen

Frode Forfang
assisterende direktør

Gry Aalde
avdelingsdirektør